

Medicinsk Nyhed

Gener, der regulerer tidspunktet for menopausens start

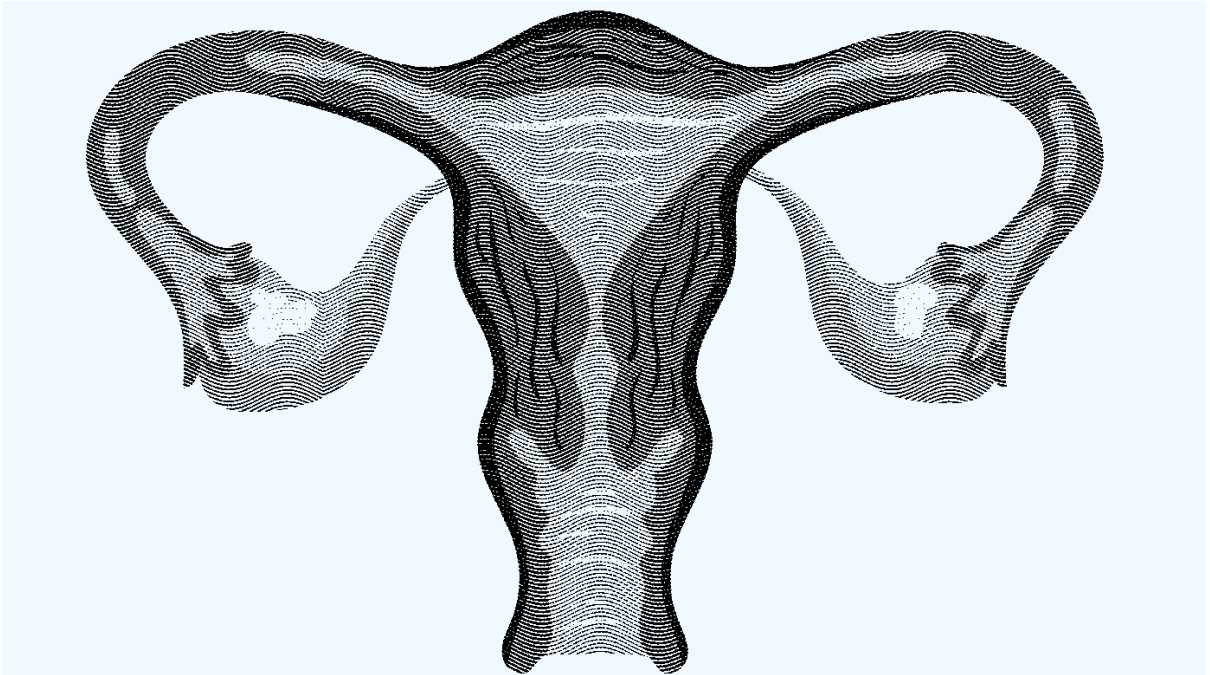
Forskere har identificeret en række nøgelfaktorer med stor betydning for menopausens tidsmæssige indtræden og dermed for en kvindes reproduktive leveår.

Menopausen repræsenterer en overgang fra en reproduktiv til en ikkereproduktiv periode. Et nyt studie identificerer gener med betydning for netop »ovariealderen« og dermed timingen af menopausens start. Dermed kan fundet måske få fremtidig betydning for at forsinke menopausen hos dem, der oplever en meget tidlig indtræden. Desuden viser studiet en sammenhæng mellem den samlede reproduktive tid og risiko for kræft.

Professor Eva Hoffmann, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, København Universitet, kommenterer: »Studiet viser, at vi kan bruge de store biobanker til at forstå den genetiske regulering af alderen ved menopausen og dens korrelation med andre fænotyper og sygdomme såsom kræft. Sammen med to af vores andre tidligere studier begynder der at danne sig et billede af, at vores klassiske monogene genetik, dvs. hvor vi sekventerer et enkelt gen eller nogle paneler, ikke er tidsmæssig mere i forhold til diagnoser såsom tidlig overgangsalder: præmatur ovarieinsufficiens. Gennembruddet er, at vi nu kan estimere effektstørrelser på varianter – dvs. hvis man bærer en genetisk variant, så kan vi nu tilskrive det, at den påvirker overgangsalderen med et bestemt antal måneder eller år. Den kvantitative tilgang vil kunne forbedre vores diagnoser og prognoser. Mange af de genetiske varianter, vi finder i vores studie, er DNA-reparationsgener, og i biobankerne kan vi se tydelig sammenhæng med kræft risici. Det er både varianter, der giver tidligere eller senere menopause, og vi ser kræft risici hos både kvinder og mænd, der bærer nogle af disse sjældne varianter. Det betyder, at de genetiske varianter og derfor risiko for tidlig overgangsalder bliver transmitteret af begge forældre. Genetikken kan desuden vise, hvilke biologiske processer der er vigtige og kunne være relevante i forhold til interventioner af tidlig menopause. Hyppige genetiske varianter i mTORC1 er associeret med alderen ved menopausen. Nu er et klinisk fase II-studie i gang med at finde ud af, om rapamycin, der hæmmer mTORC1-aktiviteten, kan udsætte overgangsalderen ved at nedmodulere rekruttering af follikler, således at de follikler, kvinden har, kan vare længere«.

[Stankovic S, Shekari S, Huang QQ et al. Genetic links between ovarian ageing, cancer risk and de novo mutation rates. Nature. 2024;633\(8030\):608-614. https://doi.org/10.1038/s41586-024-07931-x](https://doi.org/10.1038/s41586-024-07931-x)

Interessekonflikter EH er medforfatter på publikationen og co-founder og medejer af OvartiX Ltd, der udvikler platforme til drug targets for reproduktionssygdomme.

Redigeret af Jens Peter Gøtze, jpg@dadlnet.dk